

Deiliskráning vegna stækkunar á frístundabyggð í landi Árbótar í Aðaldal. Greinargerð FS505-12141. (Oddgeir Isaksen)

Inngangur.

Þann 15 september 2012 unnu fornleifarfræðingar, frá Fornleifastofnun Íslands fornleifakönnun (deiliskráningu), vegna fyrirhugaðrar stækkunar frístundabyggðar, í landi Árbótar í Aðaldal. Verkbeiðandi var verkfræðistofan Mannvit, fyrir hönd landeiganda Árbótar.

Úttektarsvæðið sem um ræðir er norður af veiðihúsinu Vörðuholti sem er vestan við veg nr. 8515 sem liggur að Árbótarbænum. Að austanverðu afmarkast svæðið af veginum en af 200 m breiðu verndarbelti meðfram Laxá í Aðaldal. Að sunnaverðu afmarkast það af norðurmörkum eldri frístundabyggðar, þar sem veiðihúsið stendur nyrst, en norðurmörkin eru um 700 m norður af veiðihúsinu.

Fyrri athuganir.

Fornleifaskráning á vettvangi (aðalskráning) hefur ekki farið fram áður í landi Árbótar, en gerð var heimildakönnun vegna fornleifa (svæðisskráning) í landi Árbótar árið 2000 voru alls skráðar 29 fornleifar. Ekki er vitað um aðrar fornleifarannsóknir í landi Árbótar.

Framkvæmd og niðurstöður.

Gengið var kerfisbundið um úttektarsvæðið og fornleifa leitað, en fjórir fornleifafræðingar voru að verki. Alls fundust þrjár tóftir (SP-235:030, SP-235:031 og SP-235:032) og voru þær teiknaðar upp, ljósmyndaðar og staðsettar með GPS-tæki.

Ef fyrirsjáanlegt er að þessar tóftir verði fyrir raski vegna framkvæmda við hina fyrirhuguðu frístundabyggð er það Fornleifaverndar ríkisins að ákveða með hvaða hætti það verður gert.

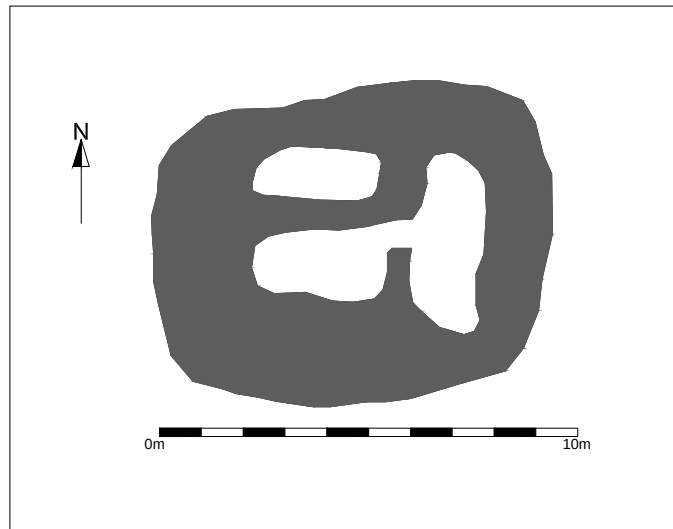
Tóft SP-235:030**Hnit ISN93: A 571.786,91 N 603.371,63**

Tóft SP-235:030 er staðsett um 570 m norðvestur af Vörðuholti sem er staðsett neðan við (vestan við) veg, um 680 m vestnorðvestur af bæjarstæði Árbótar, stórpýfðum og lyngi vöxnum hvammi sem liggur austur-vestur og hallar til vesturs í átt að Laxá í Aðaldal.

Tóftin er um 8 x 6 m að stærð og snýr austur vestur. Er hún þrískipt og nokkuð fornleg að sjá þar sem hún er lyngi vaxin og afmynduð af þýfi. Er hleðsluhæð á bilinu 0,5-0,7 m. Engar dyr eru sýnilegar á tóftinni en op er á milli tveggja hólfa hennar (sjá mynd 2)

Mynd 1: Tóft SP-395:030. Horft til vesturs.

Mynd 2: Einfölduð teikning af tóft SP-395:030

Tóft SP-235:031

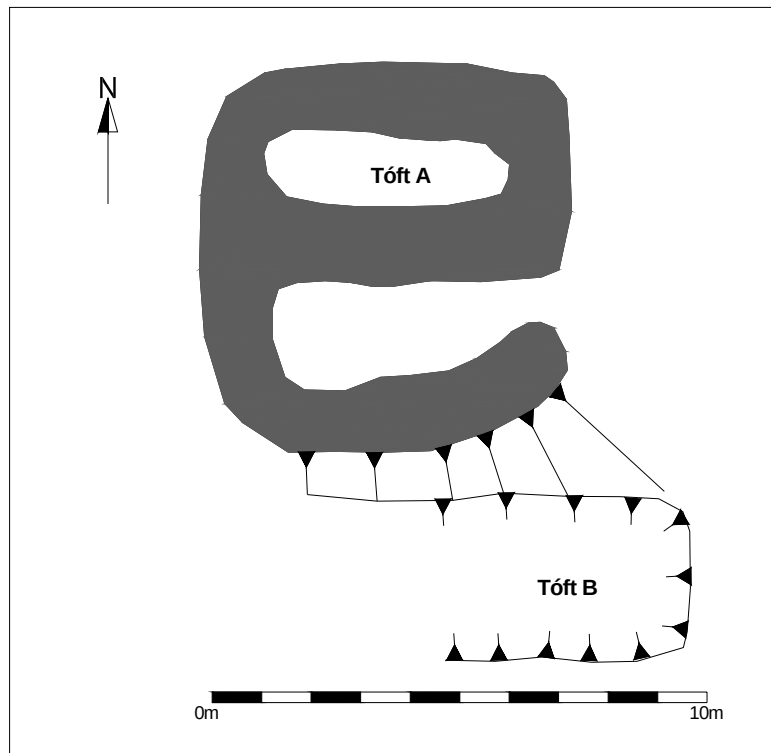
Hnit ISN93: A 571.711,37 N 603.386,43

Tóft SP-235: 031 er staðsett um 75 m vestnorðvestur af tóft SP-235:030 í sama hvamminum (sjá að ofan). Er í raun um að ræða tvær sambyggðar tóftir A og B (sjá mynd 4). Tóft A er um 7 x 7 m að stærð og skiptist hún í tvö samsíða hólf sem bæði

Mynd 3: Tóft SP-395:031. Horft til norðurs

liggja austur-vestur. Dyr eru greinilegar á austurenda syðra hólfsins en engar greinilegar á nyrðra hólfinu. Þá er ekki að sjá dyr eða gang sem tengir hófin. Tóft A er nokkuð fornleg að sjá þar sem hún er lyngi vaxin og afmynduð af þýfi. Er hleðsluhæð á um 0,5 m. Tóft B er fast sunnan við tóft A og situr aðeins lægra í landslaginu. Er hún einföld og um 5 x 3 m að stærð. Engar eiginlegar hleðslur eru sýnilegar í tóftinni, en hún er niðurgráfin um 0,5 m og opin í vesturenda.

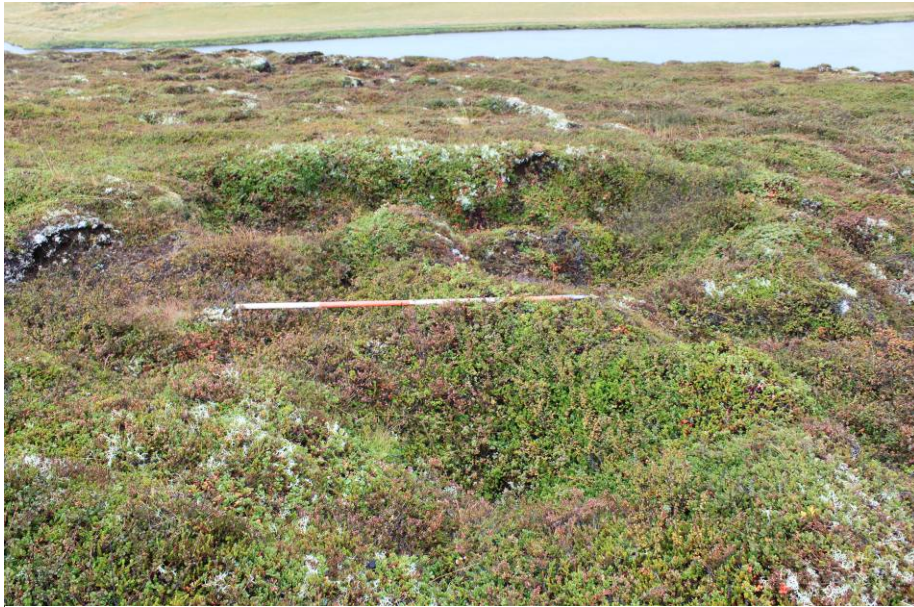

Mynd 4: Einfölduð teikning af tóft SP-395:031

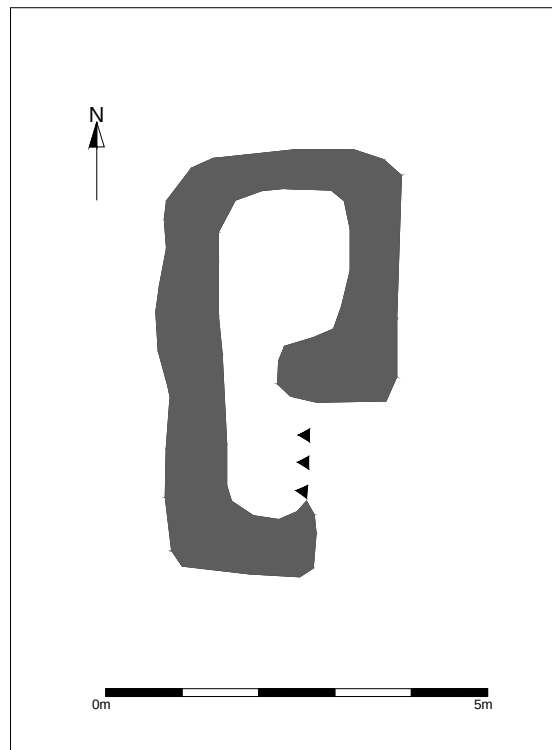
Tóft SP-235:032

Hnit ISN93: A 571.807,43 N 602.974,2

Tóft SP-235:032 er staðsett um 190 m norðvestur af veiðihúsinu Vörðuholti í lyngi vaxinni og stórpýfðri brekku. Er hún um 5 x 3 m að stærð og snýr norður-suður. Er hún nokkuð afmynduð af þýfi og nær hleðsluhæð um 0,6 m. Tóftin skiptist í tvö hólfi og er op á milli þeirra. Dyr eru á austurvegg syðra hólfsins (sjá mynd 6)

Mynd 5: Tóft SP-395:032. Horft til vesturs.

Mynd 6: Einfölduð teikning af tóft SP-395:032.

Mynd 7: Loftmynd sem sýnir staðsetningu tófta SP-395:030-032